

Milliomos brigádok

Ismerősök, barátok, munkatársak ülnek körül az asztalt a kisteremben. Brigádtalálkozó, a DEGAZ Zalka Máté szocialista brigádjának tagjai, vagy ahogyan gyakrabban hívják őket: Kormányos brigád. Vezetőjük Kormányos Sándor. A zenekar is beljebb vonul, lesik, ki nek mi a kívánsága. Egyszer csak a hegedű átvándorol egy vékony, alacsony ember kezébe, a húrok meglepő tisztasággal megszólal a nótá. Gáspár István most a primás. Különböző üzemgazdász, a társadalmi munkák egyik fő szervezője. Hogy jön ide a hegedű? Zeneakadémia, aztán katonai behívó a háború felidejében, és fogás, valahol Nyugat-Európában.

A KEZDET

Nem először esik szó a brigádról lapunkban. Egy esztendője arról irtunk, hogy a Kállai Éva nevelőotthonban társadalmi munkába becsatlakozt a gázfűtést. Azóta is sokszor lehetett hallani, hol itt, hol amott dolgoznak a vállalat brigádjai, ezt, vagy azt csinálják társadalmi munkában. Most éppen a Hóbiárt basa utcai óvodában szereli a gázfűtést a brigád. Ha az ember utánaszámol, kiderül, hogy a vállalat brigádjai tavaly és az idén több mint egymillió forint értékű társadalmi munkát végeztek, szinte kizárólag gyermekintézményekben. Ohatatlanul fölmerül a kérdés: vajon hogyan kezdődött? Mi indította arra ezeket az embereket; sok-sok órát szánjanak arra, hogy másokon segítsenek? Gáspár Istvánt kérdezem — szabadkozása ellenére from le a nevével —, hogyan kezdődött?

Véletlenül. Az egyik dolgozónk gyermekét nem vették fel napközis óvodába. Valahogyan segíteni kellett a családon, s a legegyszerűbbnek az látszott, ha segítünk az óvodának. Így aztán több jussunk van a helyre is. 1971-ben éppen ezért néhány brigád már dolgozott társadalmi munkában a rókusi óvodában. De az igazi nagy munkák tavaly kezdődtek. Mind több brigád szeretne volna megszerezni a szocialista címet, lehetőséget kértek hát társadalmi munkára. 1971-ben a brigádok építették a vállalat újszage-di üdülőjét, de hát ez a munka gyorsan „kifogyott”. Kapóra jött, hogy a Kállai Éva nevelőotthon megkereste a vállalatot: segítenék-e? Így kezdődött.

Vagyis: segíts másokon, magadon is segítsz — formálódott az ismert közmondás. Először saját gyermekeiknek, a vállalat dolgozóinak akartak segíteni, aztán a szándékon túlnőtt az eredmény, amely újabb szándékot szült: a „minél többet segíteni” akaratát.

A NAPLÓ

Erde mes belapozni a naplóba, a Zalka Máté brigád történetébe. Az első dátum egy jegyzőkönyv: 1972. február 9. Ebben szögezi le a

brigád, hogy bekapcsolódik a szocialista munkaversenybe, s többek közt hibamentes munkát, tagonként tíz óra társadalmi munkát vállal. Részlet a márciusi bejegyzésből: „A brigád tagjai között késés, igazolatlan mulasztás, munkánkkal kapcsolatos reklamáció nem merült fel.” Azután a július 3-i bejegyzés: „Gáspár István elvtárs ismertette, hogy a Kállai Éva nevelőotthonban gázfűtés-szerelésre nyílik lehetőség — társadalmi munka formájában. A munkát brigádunk lelkesen elfogadta.”

Aligha akad ember, akinek az ilyen közhasznú lelkesedés nem imponálna, főleg, ha e lelkesedés nem mulandó, hanem maradandó. S az eredmény magáért beszél. A Szegedi Kenderfonógyár brigádjaival együtt — akik a kőművesmunkát végezték, s akikkel azóta is együtt dolgoznak társadalmi munkában — vagy 300 ezer forint értékű munkát végezt a Zalka Máté, s egy másik DEGAZ-os brigád, a Munkácsy Mihály, Tihanyi Lipót vezetésével, akik a festést vállalták. Vagy ahogyan a szeptemberi naplóbejegyzés vall: „Értékeltük a Kállai Éva leányotthonban végzett társadalmi munkát, és megállapítottuk, hogy a szeptember havi 30 óra/fő munkával összesen 114 órát dolgoztak tagjaink. Ezzel mintegy 180 ezer forint értékű munkát teljesítettünk.” Vagyis sokkal többet a vállaltnál.

Az eredmény egy 1973. május 1-én keltezett oklevél: a Zalka Máté brigád jogosult a szocialista cím viselésére.

CÍM — ÉRTÉKKEL

Nem a DEGAZ az egyetlen brigádja rendszeresen dolgoznak társadalmi munkában a város gyermekintézményeiben. Hogy most éppen róluk írunk, akár véletlen is lehetne. Mégsem az, mert teljesítményük imponáló. A Kállai Éva után ugyanis jött sorba a többi. Főként óvodák.

Tavaly a Hunyadi téri óvodában a Bende András vezette Kilián György brigád szerelte a gázfűtést, a hátralevő részt most fejezik be. A tarjáni napközi otthonban ugyancsak ők dolgoztak, és Nagy Jenő vezetésével a Promontor brigád. A petőftelepi szociális otthonban a Berg József vezette Reduktor brigád, a SZEOL-pálya öltözőjében a Füst Sándor brigád Hrebicsek Ferenc vezetésével. A Széchenyi téri szovjet hősi emlékművek kandelábereit az Egyetértés Császár Mihály vezette brigádja készítette. S ismét felbukkan a név: Kállai Éva nevelőotthon, villanyszerelés, Münnich Ferenc brigád, Dáni Béla vezetésével. S 1973-ból újabb nevek: a Móra Ferenc általános iskola, a Hóbiárt basa utcai, a Hunyadi téri, az Ilona utcai, a Kossuth Lajos sugárúti óvodák; gázfűtés szerelése, vagy éppen látszófelszerelés készítése. S a újabb brigád: a Medgyesi Andras ve-

zette Felszabadulás. Aztán a karbantartásra vállalkozók sora — mert náluk az a divat: amit megcsinálnak, annak rendszeres javítását, ellenőrzését is vállalják. Itt egy újabb brigád: a Gázláng, Szemendei Pál vezetésével. A Mérey utcai óvodánál a Kovács János vezette Dózsa György brigád, s két művezető: Szalai Imre és Bálint Jenő. A Jernei-hegyi tanyai általános iskola villanyszerelése, egy kiszuperált aggregátor karbantartás ismét a Münnich Ferenc brigádhoz kötődik. A domaszéki általános iskolát a Márta Antalné vezette Március 8. brigád öt nődologozója vállalta. A kiskunmajsai általános iskolai kollégium kazánjaihoz gázvezeték kell építeni — a műszaki irányítást a Bolvai Farkas brigád vállalta, Révész János vezetésével. A tervdokumentációkat, rajzokat valamennyi munkájukhoz Pollack Mihály és Tombác Józsefné készítette, a szerelés irányítását pedig mindenhol Ghimessy András művezető végezte.

Nevek és adatok sora. Közel sem teljes, mégis le kell írni, azért, mert vall az emberségről, az önzetlennel, segítőkész munkáról, s egy mozgalom, a szocialista munkaverseny, a brigádmozgalom embertformáló erejéről, társadalmi hasznáról. S még valamiről: önzetlennel, a kapukon túl is tekintő vállalatvezetésről. Mert mindezekre van is szükség van. Valóban szocialista emberekre. S a munkával létrehozott, önzetlennel adott százazreken túl érdemes szólni arról is, ami pénzben nem mérhető: az emberségről, a szocialista cím emberség által teremtett értékéről.

Szavay István

Vendégmarasztaló ős Madárözön a Fehér-tón

A hazánkon átvonuló madárcsapatokat, úgy látszik, marasztalja a kedvező időjárás, a nyáriásnak mondható őszi hetek. A fehér-tői rezervátumot és a Szegedi Állami Gazdaság lehalászott tavait a récéknek a korábbi években ritkán tapasztalt serege szállta meg. Az északi országokból szüntelenül érkező, a Lengyelországban, a Szovjetunióban, valamint a németországi tengerparton fészkelő sirályok is előzőlötték a természetvédelmi területet. Számukat csaknem húszezerre becsülik, többre mint a nyári hónapokban a Fehér-tón költő dankasirályokét, amelyek már elbűcsiztak a Koromszigtól, és

délebbi tájakra költöztek. A vendégsirályok nagy kiterjedésű körzetben mozognak, a földeken hűségeken kísérgetik a talajművelő traktorokat, a frissen szántott barázdák közül szededgetik a mezei kártevőket. Ugyancsak meghosszabbították tartózkodásukat a szürkegémek és a bakcsók, minden biztonnal azért, mert még bőséges táplálékot találnak. Az állami gazdaság kerületében az őszi lehalászás november közepéig tart, s ahogy a lecsapott tavak egymás után kiürülnek, elvonul a halászbriád, úgy veszik birtokukba a területet a vízi madarak.

Pártmunka és várospolitikai

A különböző pártszervezetek, pártszervek közül jelentőségükben kiemelkednek a városokban működők. A városokban koncentráldik a lakosság tekintélyes része, itt él a munkásosztály zöme, ennélfogva a politikai életben meghatározó szerepet játszanak. A városok fontos gazdasági, politikai és kulturális centrumok. A termelés vezető ágazata, az ipar és főleg a nagyipar a városokban települ. Itt találhatók a különböző országos vagy regionális irányító szervek, igazgatási hivatalok, a kultúra ápolásának és terjesztésének magasabb fokozatú intézményei, fórumai. Kereskedelmi, közlekedési, egészségügyi szempontból is középpontjai környezetünknek.

A városi életnek ez a sokszínűsége, gazdagsága már önmagában a közélet csomópontjává teszi őket. Fejlődésük, helyzetük nagymértékben befolyásolja, sok tekintetben meghatározza a vonzási körzetükben levő községek, települések életét, létkörülményeit. Ezért a városok fejlődésének jelentősége túlnó határainkon, s egyáltalán nem érdektelen a községek, a falvak népe számára sem.

S a városoknak ez a kiemelkedő politikai szerepe készítette a párt Politikai Bizottságát arra, hogy a közelmúltban külön foglalkozzon az itt működő pártbizottságok, párt-szervezetek munkájával. Állásfoglalásában meghatározta tevékenységük továbbfejlesztésének feladatait, amelyek szorosan kapcsolódnak a X. kongresszus és a Központi Bizottság 1972. novemberi ülése határozataihoz.

A városi pártbizottságoknak nemcsak a politikai szerepük sajátos, de a politikai munka, a pártszervezetek tevékenysége is sok tekintetben eltérő vonásokkal rendelkezik itt — összetettebb, többre, mint a községekben. Különösen érvényes ez a megállapítás a nagyobb városokra, megyeszékhelyekre.

A városi pártbizottságok politikai irányító munkájában fontos helyet foglal el a várospolitikai kialakítása, és gyakorlati megvalósításának irányítása. Gondos körültekintés és megfelelő mérlegelés szükséges ahhoz, hogy a különböző tervek és elképzelések kialakítása során a reális szükségletek és a lehetőségek összhangban legyenek. Ez a pártszervektől mindenekelőtt politikai mérlegelést igényel. A fejlesztés a lakosság különböző rétegeit általában nem egyformán érinti, a szükségletek is eltérő módon jelentkeznek, és a reagálások is különbözők.

Ezért a várospolitikai a szó szoros értelmében politika, amelyben a pártszerveknek marxista-leninista elveken alapuló osztályszempontokat kell érvényesíteniük. Pontosabban szólva, olyan munkáscentrikus várospolitikai kialakítása szükséges, amely egyúttal szem előtt tartja a párt szövetségi politikáját, mindenekelőtt a munkásosztály és az értelmiség szövetségének erősítését, ennek elvi alapjait.

A helyes elveken alapuló várospolitikai kialakítása és megvalósítása nem nélkülözheti a különböző pártszervezetek és pártszervek szoros együttműködését. Ugyanilyen elengedhetetlen követelménye a párttagság, a lakosság rendszeres tájékoztatása, s egyúttal a tájékozódás a reális szükségletekről, azok csillási természetéről, politikai vonatkozásairól. A kölcsönös tájékoztatás és eszmecserre teszi lehetővé, hogy a lakosság megismerje a kialakított várospolitikai elképzeléseket, terveket, a megoldásokra kialakított elhatározásokat. A szükségletek és a lehetőségek közötti ellentmondás is így válik feloldhatóvá, s így ismerhetik meg az érdekeltek a célok elérésének feltételeit, amelyek megteremtése sokszor nem kismértékben függ a lakosságtól.

A várospolitikai kérdések helyes eldöntésének és megoldásának nemcsak hangulati vonatkozásban, a politikai közérzet szempontjából van

politikai jelentőségük, hanem a szükséges társadalmi érdeklődés és aktivitás közvetlen és széles körű bevonásával lehet megvalósítani. A tapasztalatok is bizonyítják, hogy e tekintetben milyen hatalmas tartalékok, még ki nem aknázott erőforrások vannak. Ezek fel-tárásában és ésszerű hasznosításában ugyancsak jelentős feladat hárul a pártszervezetekre, a kommunistákra. Az ő aktív részvételük, példamutatásuk nélkülözhetetlen a város fejlesztésére szervezett társadalmi munkában.

Természetesen a városokban folyó pártélet sokrétűbb, s koránt sem merül ki a váropolitikában. A termeléssel, a társadalompolitikai és pártpolitikai kérdésekkel való törődés és foglalkozás semmivel sem igényel kisebb figyelmet. E pártszervezetek működési területén különböző fontos intézmények, társadalmi és tömegszervezetek, -mozgalmak találhatók, amelyeket politikailag irányítanak. Mindezekben a területeken külön-külön is megvannak a sajátos munkamódszert igénylő feladataik. E felsorolás a jelen esetben csupán jelezni kívánja azt a bonyolult és összetett tevékenységet, amelyet a városi pártszervezeteknek végezniük kell, egyben érzékeltetve a számukra nélkülözhetetlen figyelem szükségességét.

Rákos Imre

Jól halad az őszi betakarítás

Több gép segít

Jó ütemben, szervezettel halad az őszi betakarítás — állapították meg a mezőgazdasági munkák segítésére alakult Országos Operatív Bizottság tagjai keddi ülésükön a MEM-ben. Az elmúlt évihez viszonyítva javult az anyagi és az eszköz-ellátás, a rizs aratását például a tavalyinál 81-gyel több kombájn segíti.

A cukorrépa szedését is megnövekedett gépparkkal végzik, 120 import gépsor érkezett idén a mezőgazdasági üzemek részére. Jó kukoricatermés várható ez évben, az ország több mint egymillió hektáron termesztett kukoricája törésre érett, ezért célszerű lenne a munkálatozó meggyorsítása. Kedvez a száraz időjárás a burgonya kiszedéséhez a földből, csakúgy, mint a napraforgó betakarításához. Ez utóbbiból idén különösen jó minőségű a termés.

Szedik az almát, a hazai igények ellátásán kívül sokat exportálnak is. Szeptember végéig ötezer vagonnal szállítottak a Szovjetunióba ebből a gyümölcsből, hat-száz vagonnal más szocialista országokba, s ezer vagon almát irányítottak a nem szocialista országokba is. Szabolcs megyében napi 200 vagon szükséges a frissen

szedett gyümölcs elszállítására, de időnként akadozik a vagonutánpótlás. Ezért megfelelő szervezéssel zökkenőmentesebbé kell tenni a szállítást.

Szüretelik a szőlőt az egész országban, eddig a termés 30 százalékat szedték le utolsóként az egri és a badacsonyi borvidéken indult meg a szüreti munka. Jó szőlőtermés ígérkezik, de a hosszú szárazság miatt cukorkoka alig haladja meg a tavalyi termését. Négyezer hektolitrnél több szőlőmustot vettek át eddig a felvásárlók.

A betakarítás mellett a mezőgazdasági üzemek többsége már a jövő évre készül. Szeptember végéig 68 000 tonna őszi búza-vetőmagot rendeltek. A hagyományos, jó bevált búzafajtákon kívül növekszik a kereslet az új magyar fajták iránt is, a Martonvásári I., a Martonvásári II. és a Kiszombori I-ből már több ezer tonnát vásároltak.

Jó az ellátás a növényvédőszerből, a műtrágya-igényeket viszont nem tudják kielégíteni, különösen a komplex műtrágyában kell hiánnyal számolni — állapították meg az Operatív Bizottság ülésén.

Falburkoló-újdonság

A kohászati üzemek környékén hegyeként tornyosuló kohósalakból értékes építkezési anyagot — különleges formai megoldású falburkolólap-újdonságot — kísérleteztek ki a Hódmezővásárhelyi Szilikátké-

miai Ktsz-ben. A rendkívül apróra zúzott salakból — megfelelő kötőanyagok adagolása után — olyan nagy szilárdságú, sima felületű lapokat nyernek, amelyek kitűnően alkalmasak külső és belső falburkolásra.